

Què vol dir la sostenibilitat aplicada a la ciutat?

—Un canvi de paradigma, una altra manera d'entendre la ciutat i, per tant, un altra manera d'intervenir-hi. Com diu un urbanista italià: "Els urbanistes, paradoxalment, parlem molt de plans i projectes i poc de ciutat." I què és la ciutat? És la gent, com diu Mumford.

—Com afecta la tan anomenada globalització la vida urbana més pròxima?

—Substitueix les claus d'identitat locals per unes idees, unes imatges, una manera de construir la ciutat idèntica, universal, aclaparadora. Això, va dels detalls aparentment més insignificants —els anuncis, el mobiliari urbà— fins als més profunds: la segregació social, les formes de vida, etc. I tot això, amb una ocupació abusiva del territori: els límits entre ciutat i camp van desapareixent.

—Què cal esperar quant a model de ciutat a curt termini?

—No gran cosa. Encara hi ha molts assumptes que no sabem com afrontar, com ara la immigració. No vull parèixer pessimista en excés, però la tendència és un clar *apartheid*, cadascú amb 'els seus': la renda i el nivell social ens determinaran el lloc de viure.

—La ciutat de València, pot aspirar a ser sostenible?

—Té les condicions de partida favorables a fi d'aconseguir-ho: la topografia, dimensions menudes, espais naturals al seu voltant, proximitat de la mar, clima. Però hi ha condicionants

“La ciutat ha de recuperar la seua condició d’habitable”
Joan Olmos

RAFA GIL

Biografia

Joan Olmos va nàixer el 1947 a Massamagrell (València). Va cursar els seus estudis a la Universitat Politècnica de Madrid i és doctor enginyer de camins. Al llarg de la seua experiència professional, de 27 anys, la seua preocupació pels impactes ambientals de les obres públiques ha estat constant. En els últims anys ha intervingut en l'elaboració de treballs urbanístics de recuperació de centres històrics. La seua activitat principal és la docència com a professor d'urbanisme en la Universitat Politècnica de València. També és subdirector de la revista editada pel Col·legi Nacional d'Enginyers de Camins. Va ser director general d'Obres Públiques de la Generalitat Valenciana (1983-88) i degà del Col·legi de Camins de València (1980-83).

RAFA GIL

negatiu: la classe política està molt poc predisposada a reconvertir la ciutat en habitable, està molt enlluernada per obres monumentalistes. Hi ha una manca de demanda ciutadana per l'elevat nivell d'autosatisfacció, mentre que els mitjans de comunicació s'encarreguen de magnificar projectes d'interès electoral i amagar-ne els efectes negatius.

—S'hauria de tendir cap el transport públic o anar encara més enllà?

—Cal invertir l'escala de valors i de prioritats. Ara la primera és la mobilitat motoritzada i en l'últim graó es troben els moviments dels vianants. Enmig —quasi sempre de manera simbòlica— queda el transport públic, el carril bici, l'autobús de gas natural o el tramvia. Cal reduir les necessitats de desplaçament, ordenant millor les activitats. La ciutat ha de ser per als ciutadans: se n'ha de recuperar la condició d'habitable, ser un nucli urbà amb espai públic... Sense això no hi ha ciutat.

—Què en pensa, de la gran expansió de gratacels de l'avinguda de França i les Corts a València?

—És una expansió absolutament innecessària. Amb el perímetre de la ciutat de fa deu anys hi havia espai suficient per donar satisfacció a la població actual i un creixement moderat, sense haver d'ocupar tant de territori. A més, s'està utilitzant l'espai amb un valor més elevat: l'horta, perquè és més barat i rendible a curt termini construir més que no rehabilitar.

—Com caldria créixer, doncs?

—Cap a dintre: equipar els barris, millorant les condicions de vida. Fa cinquanta anys a les 150 hectàrees del centre històric vivien 100.000 persones —potser era una mica massa—, ara n'hi viuen 20.000.

—La rehabilitació de la Ciutat Vella hauria estat una bona oportunitat per posar les bases sostenibles. S'ha perdut aquest moment?

—Sí, perquè no s'ha apostat per una reforma global —com ho va fer Bolonya— amb una forta iniciativa pública, sinó composta per diverses actuacions aïllades. S'ha fet així des de fa vint anys i el resultat és, en conjunt, deplorable: Velluters està fet una ruïna, el

“La classe dirigent està enlluernada per obres monumentals i s'aprofita del conformisme de la societat”

Carme pateix una crisi aguditzada i la resta, s'ha terciaritzat. Malgrat tot, a mig termini, el centre històric serà el lloc més cobdiciat de València, però primer s'haurà de veure completament arruïnat per a tornar a alçar-lo.

—El Partit Popular ha rebutjat la Iniciativa Legislativa Popular per tal de protegir l'Horta, molt amenaçada pel formigó.

—El problema és la manca de nivell cultural de la nostra classe dirigent, menyspreen allò que dona les claus d'identitat, que no és *modern*. L'horta té funcions ambientals i paisatgístiques, però també pot ser un recurs econòmic important quant a la producció de productes biològics. Paradoxalment, estem destruint la terra fèrtil i comprem collites importades. Les generacions futures s'hauran de preocupar de recuperar l'horta, perquè el territori té una gran capacitat de regeneració. La demanda d'habitatges superarà les qüestions ornamentals, per tal d'exigir aïllaments acústics i tèrmics, il·luminació, evacuació de residus o eficiència energètica.

—La ciutat ja no pot ser aliena a l'ordenació del territori.

—Ja és molt difícil distingir entre el camp i la ciutat. Hem après, com diu la Carta d'Aalborg, que les nostres ciutats són les principals responsables dels impactes en la natura perquè s'hi concentra l'activitat econòmica i contaminant. No podem estendre el model a la resta dels països subdesenvolupats, senzillament perquè no hi ha prou planeta per satisfer la despesa.

Maria Josep Picó